

NACIONALNI PROGRAM

Piše **Mate ĆURIĆ**

Došlo mi je da se jučer dignem i napustim film, ne napišem kritiku i ostavim čitatelje bez komentara, što bi neke itekako razveselilo, a znam i jednu osobu koju bi to sigurno rastužilo, dok bi bilo i onih koji se ne bi ni osvrnuli jer radije zoblju kokice i pričaju, nego čitaju novine i gledaju filmove (osim ako se o njima nešto ne piše i ako ih se ne hvali) - ali to je već viđeno pa sam odustao. No, autora ovog nedavnog performansa nekako sam mogao shvatiti. Ljudi moji, recesija se uvukla i u film na jedan čudan način. Dok u stvarnosti smanjujemo plaće i mirovine, u filmu se pojačavaju financije da se pošto-poto dostigne nekakav imaginaran broj više, a rezultat je katastrofa.

Sada, kada smo vidjeli već više od polovine filmova ove rekordne filmske žetve, situacija je kao s pšenicom - ima je puno, potražnja je slaba, a skupo bi je htjeli prodati. Od pet filmova, može se govoriti i o trinaest odgledanih, tek jedan iskače, uz dvije-tri minijature, a to je premalo za kinematografiju koja se do jučer dičila da je vodeća u regiji, što su nam neki susjedi s kojima smo se uspoređivali i javno priznali, a sad naglo tonemo u recesiju. Kao da je prevladalo mišljenje da film nije problem snimiti, novac se raspodijeli da ga bude za svakoga nedovoljno, ali su svi bar jednako (ne)zadovoljni, pa su onda glumci postali alibi za sve. Izvršni su, imamo ih napretek pa ih razbacujemo po filmovima gdje

R

Gotovo da je malo filmskoga u »Čovjeku ispod stola« što bi bar pet minuta u komadu zadržalo gledateljevu pažnju. Zbog te aritmije - nema se što reći - pati i Hercegova kamera, montažer Slaven Zečević trudi se od otpada ispod pultova složiti bar nešto što bi se moglo prodati, uglavnom je slika istovjetna onoj robi i kupcima koji se vrzmaju po tržnici u potrazi za očevima, majkama, ili pak u bijegu od kamatarara koje bi i malo odvažnija bakica štampom rastjerala, a ovdje su kao strah i trepet

treba i ne treba - da izvuku šuplje priče ili ublaže suviše napore.

Najviše mi je žao briljantne Marije Škaričić, za koju se bojim da ne izgori i ne zasiti nas u silnim ulogama, baš kao nekada Filip Šovagović, a lako bi se moglo dogoditi da od glavne postane sporedna glumica, kao u ovom današnjem filmu »Čovjek ispod

56. FESTIVALA IGRANOG FILMA U PULI: »ČOVJEK ISPOD STOLA« NEVENA HITRECA - RIJEČ KRITIKE - PETI DAN

Recesija i u filmu

Luka Petrušić i Jelena Lopatić u »Čovjeku ispod stola«

stola« Nevena Hitreca o kojemu bih trebao nešto napisati, a kako vidite, samo tražim razlog da ga zaobiđem. Nevenu je ovo treće igrano ostvarenje, i najgore, a bojim se da nakon ovoga treba promijeniti i scenarista, vlastitog

oca Hrvoja, s kojim je uglavnom sve dosad i radio. Ne mislim da je on isključivi krivac za nemuštu priču o ljudima s periferne tržnice koji bi, kao, trebali biti odraz beščutne stvarnosti i totalne destrukcije, a kojima je maksima

ona latinska »živi kako možeš, a kad ne možeš, kako hoćeš«.

No, taj kulturno-sociološki moment u kojemu su svi likovi negativni iskarikiran je do te mjere da naivno iz parodije prelazi u grotesku, iz ozbiljne

drame u melodramu, pa opet u parodiju, a svime upravlja odozgo neka nevidljiva (pokretna kamera) koja se spušta u skrivene tajne junaka. Hitrecovi su za predložak uzeli motive iz knjige Vjekoslava Dominija, a ako su htjeli pra-

vu socijalnu dramu s pokrivenom, zašto nisu za predložak uzeli Vjenceslava Novaka i junake »iz velegradskog podzemlja«, čime bi ovog zaboravljenog hrvatskog pisca i njegove junake povratili na kulturnu pozornicu i još k tome doprinijeli ekranizaciji hrvatske književnosti od prije sto godina koja bi danas na filmu odjekivala jače nego čeprkanje po kontejnerima.

Gotovo da je malo filmskoga u »Čovjeku ispod stola« što bi bar pet minuta u komadu zadržalo gledateljevu pažnju. Zbog te aritmije - nema se što reći - pati i Hercegova kamera, montažer Slaven Zечевић trudi se od otpada ispod pultova složiti bar nešto što bi se moglo prodati, uglavnom je slika istovjetna onoj robi i kupcima koji se vrtaju po tržnici u potrazi za očevima, majkama, ili pak u bijegu od kamataru koje bi i

malo odvažnija bakica štampom rastjerala, a ovdje su kao strah i trepet. Ima neka TV inačica: »Lud, zbunjen...« u kojoj bi se ovi likovi lako mogli utopiti, ali što će među njima Škaričić?

Glavni glumac Luka Petrušić, kao maloumni Groš, još bi nekako i prošao u kazalištu, a sve je uostalom teatralno i nimalo filmično, dok njegova dobra vila Lidija (Jelena Lopatić) izgara kao i oni pilici koje peče - vrti se da ne zagori. Od ostalih glumaca, a ima ih bar tridesetak po nekoliko sekundi u kadru, tek ću spomenuti Elizabetu Kukić, kao nekoga upečatljivog, a Vera Zima i Ljubomir Kerekeš neka se sami nose s ovim teretom nepotrebnih uloga u još manje potrebnom filmu (dosta nam je jedna pljačka zbog raka). Budimo odgovorni prema onih skoro petnaestak tisuća koji su u utorak navečer začepili Arenu sa svih strana. Zbog Poterića, naravno.

Vjerujem da sada i sam Nikša Sviličić na čelu Hrvatskog audiovizualnog centra uvida koliko ga nezahvalnog posla čeka. Prije svega da se izbori kako više novca dati za manje filmova pa da nas opet takvi filmovi promoviraju u svijetu ili bar da se zadržimo kao još uvijek vodeći u regiji. Pritom će na svoj film morati skroz zabraviti da se ne zakači na laskanja, ili, što je još gore, na sukob interesa. Bome će neki morati malo i o'laditi i pričekati da naprave nešto dostojno talenta što su ga najavili, ali ga sada troše bez pokrića. Mislim i na Nevena, naravno.